

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра маркетингу та УІД
Сумський регіональний центр
інтелектуального розвитку
Українська асоціація маркетингу
Всеукраїнська спілка вчених-економістів**

**Збірник тез доповідей
X Міжнародної
науково-практичної конференції**

**«МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ
І ІННОВАЦІЇ У МАРКЕТИНГУ»**

29 вересня – 1 жовтня 2016 року

Суми 2016

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ БІОІННОВАЦІЙ

Сучасний етап інноваційного розвитку характеризується використанням у різних сферах суспільного виробництві специфічних інновацій – біоінновацій, які відрізняються характером (природним, біологічним) інноваційних змін і тісним взаємозв'язком процесів їх реалізації з еколого-економічною системою.

В зв'язку з цим при аналізі життєвого циклу біоінновацій необхідно враховувати його певні особливості та відмінності від традиційного розуміння життєвого циклу інновацій, зокрема:

1. Виходячи з мети створення біоінновацій та їх впливу на еколого-економічну систему, життєвий цикл біоінновацій повинен забезпечувати можливість врахування екологічної складової біоінновацій в їх часовому аналізі, особливості виникнення еколого-економічних результатів їх використання і узгоджуватися із методологією оцінки ефективності інновацій.

2. Відмінність часових характеристик (стадій). Життєвий цикл біоінновацій, окрім традиційних стадій (розробки, виробництва та використання) має стадію еконаслідків, що дає можливість спрогнозувати появу негативних змін навколишнього середовища внаслідок використання біоінновації і врахувати еколого-економічні результати біоінноваційної діяльності при оцінці ефективності.

3. Врахування сукупності параметрів життєвого циклу біоінновації. У сукупність параметрів життєвого циклу біоінновації, разом з часовими характеристиками (стадіями), на нашу думку, необхідно включати етапи і результати. Так, етапами на стадії розробки будуть: фундаментальні дослідження, прикладні дослідження, дослідно-конструкторські розробки, освоєння нововведення. На стадії виробництва – виробництво біоінновації (продукту, технології), транспортування, зберігання та реалізація біоінноваційної продукції для подальшого використання. Стадія використання (утилізації) характеризується наступними етапами: застосування біоінноваційних продуктів у виробництві, споживання кінцевими споживачами, утилізація. Стадія еконаслідків – аналіз впливу на людину, на біологічні системи та на природні ресурси.

Крім того, на протязі життєвого циклу біоінновацій можна отримати наступні результати: інформаційні (фонд закінчених НДР,

науково – технічна документація, авторські свідоцтва і проекти, банк інноваційних пропозицій, фонд науково-технічної літератури); економічні (нова продукція, нова технологія, нове підприємство (галузь), збільшення або зменшення доходів, збільшення або зменшення витрат та ін.); екологічні: позитивні (нові ресурси, джерела енергії, методи знешкодження відходів, покращення якості продукції тощо) та негативні (збільшення захворюваності і поява генетичних мутацій, виникнення нових хвороб, збільшення або зменшення біологічного різноманіття тощо); соціальні (покращення або погіршення умов і продуктивності праці, якості життя тощо).

4. Життєвий цикл біоінновації, на відміну від традиційного розуміння життєвого циклу інновації (техніки, товару, і т. д.), що розглядаються і аналізуються або відносно підприємства чи народного господарства в цілому, або відносно конкретного товару (продукту), повинен характеризувати параметри нової продукції (технології) у взаємодії з еколого-економічною системою, тобто відображати масштаби впливу на еколого-економічну систему, як позитивні результати використання, так і негативні, обумовлені проявом екологічних ризиків. Це обумовлено основною особливістю біоінновацій – характером інноваційних змін, які передбачають втручання в хід природних процесів. Це стає причиною серйозних потрясінь у природній системі і відповідних реакцій в еколого-економічній системі в цілому, що обумовлене проявом екологічних ризиків. Варто зазначити, що наразі еколого-економічні наслідки, обумовлені проявом екологічних ризиків використання біоінновацій у виробництві і споживанні досліджені недостатньо глибоко і, на думку деяких фахівців [1], будуть спостерігатися в довгостроковій перспективі, та складають загрозу як національній екологічній безпеці, так безпеці в глобальному масштабі.

У зв'язку з цим, можна зробити висновок, що тривалість і профіль життєвого циклу біоінновації безпосередньо залежить від еколого-економічних результатів, які будуть отримані на всіх стадіях життєвого циклу. При цьому, урахування еколого-економічних результатів використання біоінновацій на стадії еконаслідків є не тільки інструментом забезпечення екологічної безпеки, але і дозволить уникнути значних втрат для економіки в майбутньому.

1. Харичков С. К. Экологизация научно-технологического развития [Монография] / С. К. Харичков, Ю. О. Николаев. – Одесса: Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украина, 2003. – 120 с.